

Til lovforslag nr. L 50

Folketinget 2014-15

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 29. januar 2015

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Samfundstjeneste m.v.)

[af justitsministeren (Mette Frederiksen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 6 ændringsforslag til lovforslaget. Venstres medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 og 6. Justitsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2-5.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 5. november 2014 og var til 1. behandling den 14. november 2014. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Lovforslaget bygger på Straffelovrådets betænkning nr. 1545/2014 om samfundstjeneste m.v. Betænkningen har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 19. juni 2014 denne til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 300 (2013-14). Den 4. november 2014 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 24 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (S, RV, SF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af justitsministeren stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod de af Venstre stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets, Radikale Venstres, Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget forudsætter, at samfundstjeneste fortsat ikke skal kunne udføres hos private erhvervsvirksomheder. Dette er en ændring i forhold til lovforslagets bemærkninger, hvor det var forudsat, at

samfundstjeneste fremover også skulle kunne udføres hos private erhvervsvirksomheder.

Enhedslistens medlemmer af udvalget noterer sig, jf. svar på spørgsmål 1, at ministeren vil anmode Rigsadvokaten om at sikre, at anklagemyndigheden i forbindelse med nedlægelse af sin strafpåstand er opmærksom på, at der med afskaffelsen af muligheden for at idømme betinget dom uden straffastsættelse ikke er tilsigtet en skærpelse af straffen ved gentagen kriminalitet efter en betinget dom, som i dag ikke ville indebære straffastsættelse. Det mener EL er vigtigt. Ydermere finder EL det ukonstruktivt, at forslaget indebærer en højere straf for brud på vilkår under prøveperioden, selv om dette ifølge bemærkningerne ikke ses at have en præventiv effekt, men blot er begrundet i »retsfølelsen«. EL er principiel modstander af dette argument. EL er samtidig bekymret for, hvorvidt forslaget i realiteten kan finansieres inden for de eksisterende økonomiske rammer, idet Kriminalforsorgen i Frihed (KiF) vil skulle håndtere flere personer i samfundstjeneste, og at Kriminalforsorgen samtidig ikke får et tilsvarende fald i antal personer til afsoning, da også den ubetingede frihedsstraf sættes op. EL er især bekymret for, om kvaliteten af indsatsen i forbindelse med afsoning i samfundstjeneste fortsat vil være høj, og om et fald heri vil kunne mindske den resocialiserende effekt. Dette vil EL fremover holde øje med.

Et *mindretal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Venstres medlemmer af udvalget bemærker, at lovforslaget har som formål at øge anvendelsen af samfundstjeneste som alternativ til ubetinget fængsel. Konkret foreslår regeringen, at samfundstjeneste skal kunne bruges over for et bredere felt af kriminalitetsformer, først og fremmest ved førstegangsovertrædelser, der ikke har karakter af organiseret eller banderelateret kriminalitet.

Venstre ser som udgangspunkt positivt på samfundstjeneste. Der er positive virkninger af samfundstjeneste, selv om det ikke er dokumenteret, at samfundstjeneste generelt fører til et fald i tilbagefald til kriminalitet, den såkaldte recidivprocent. Der er dog heller ikke dokumentation for det modsatte, og derfor støtter Venstre i udgangspunktet øget brug af samfundstjeneste som et alternativ til fængselsstraf. Venstre synes imidlertid, at regeringen er gået alt for langt i retning af at ville tillade samfundstjeneste i stedet for ubetinget fængsel, når der drejer sig om overtrædelser af voldsparagrafferne. Venstre kan ikke acceptere yderligere lempelser i forbindelse med vold. Allerede i dag kan domstolene idømme samfundstjeneste ved simpel vold, og det benyttes i vidt omfang. Det forudsætter dog eksempelvis, at gerningsmanden er ung, eller at volden skyldes tidligere uoverensstemmelser. Venstre mener, at den grænse er trukket det rigtige sted.

Regeringen vil nu f.eks. tillade, at voldsforbryderen slipper for fængselsstraf i følgende tilfælde:

En mand (A) i begyndelsen af 30'erne med fast kontorarbejde drikker fredagsøl med nogle kolleger på arbejdspladsen og senere på et værtshus et sted i byen. På værtshuset opstår noget tumult med kraftig skubben og puffen, og A giver i den forbindelse en person (F), som står ved siden af ham, et knytnæveslag i ansigtet. A og F kender ikke hinanden, og F har ikke skubbet eller puffet til A. Retten udmåler straffen til 30 dages fængsel.

I dette tilfælde mener regeringen altså, at det er nok med samfundstjeneste i 40 timer. Det synes Venstre ikke, og det tror Venstre at et stort flertal i befolkningen er enig med Venstre i. Hvis Venstre skal støtte lovforslaget, skal den udvidelse af anvendelsen af samfundstjeneste i forhold til den eksisterende praksis, som der lægges op til med lovforslaget, ikke omfatte sager om overtrædelse af straffelovens voldsbestemmelser. Dette er en ændring i forhold til lovforslagets bemærkninger, hvor det var forudsat, at den nævnte udvidelse bl.a. ville omfatte visse sager vedrørende simpel vold.

Venstre har desuden stillet et ændringsforslag om, at timetallet for samfundstjeneste skal øges, således at minimumstimetallet øges fra 30 til 40 timer og maksimumstimetallet øges fra 300 til 400 timer. Venstre er ikke tilfreds med, at regeringen alligevel ikke vil støtte ændringsforslaget, på trods af at justitsministeren i besvarelsen af spørgsmål 21 tilkendegiver, at ministeren er indstillet på at støtte et sådant ændringsforslag.

Det er centralt for Venstre, at straffen for vold ikke skal kunne konverteres til samfundstjeneste i det store omfang, som regeringen har foreslået, og derfor stemmer Venstre mod lovforslaget.

Et *andet mindretal* i udvalget (LA) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Inuit Ataqtigiiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (V) tiltrådt af et *mindretal* (DF, LA og KF):

Til § 1

1) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 63, stk. 1, 1. pkt., ændres »30« til: »40«, og »300 timer« ændres til: »400 timer«.«
[Forhøjelse af minimums- og maksimumstimetallet for samfundstjeneste]

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2

2) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 78 f, stk. 2, § 82, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., § 95, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 101, stk. 4, 1. pkt., ændres »Tilsynsmyndigheden« til: »Kriminalforsorgsområdet«.«
[Konsekvens af lovforslagets § 2, nr. 2]

Ny paragraf

3) Efter § 2 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

I lov nr. 739 af 25. juni 2014 om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., retsplejeloven og lov om Offerfonden (Reorganisering af kriminalforsorgen, herunder begrænsning af klageadgangen) foretages følgende ændring:

01. § 2, nr. 21, ophæves.«
[Konsekvens af lovforslagets § 2, nr. 2]

Til § 3

4) I stk. 1 ændres »1. juli 2015« til: »1. maj 2015, jf. dog stk. 3«.

[Fremrykning af lovens ikrafttræden og konsekvens af lovforslagets § 2, nr. 2]

5) Som stk. 3 indsættes:

»Stk. 3. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af lovens § 2, nr. 01.«
[Konsekvens af lovforslagets § 2, nr. 2]

Af et *mindretal* (V), tiltrådt af et *mindretal* (DF, LA og KF):

6) I stk. 2 indsættes som 3. pkt.:

»Lovens § 1, nr. 01, finder dog kun anvendelse, når det strafbare forhold er begået efter lovens ikrafttræden.«
[Overgangsbestemmelse vedrørende forhøjelsen af minimums- og maksimumstimetallet for samfundstjeneste]

Bemærkninger

Til nr. 1

Det foreslås at forhøje det minimale timetal for samfundstjeneste fra 30 til 40 timer og at forhøje det maksimale timetal for samfundstjeneste fra 300 til 400 timer. Der lægges med ændringsforslaget op til, at domstolene ved fastsættelsen af timetallet for samfundstjeneste og af længstetiden for udførelsen af samfundstjenesten fremover skal tage udgangspunkt i nedenstående vejledende tabel for forholdet mellem længden af den betingede fængselsstraf og timetallet for samfundstjeneste samt længstetiden for at udføre samfundstjenesten.

Fængselsstraf	Samfundstjeneste	Længstetid
7-14 dage	40 timer	4 mdr.
20-30 dage	50 timer	4 mdr.
40-50 dage	60 timer	6 mdr.
60 dage-3 mdr.	80 timer	6 mdr.
4 mdr.	100 timer	8 mdr.
5 mdr.	130 timer	8 mdr.
6-7 mdr.	160 timer	8 mdr.
8-9 mdr.	200 timer	1 år
10-11 mdr.	240 timer	1 år
1 år-1 år og 5 mdr.	280 timer	1 år
1 år og 6 mdr. - år og 11 mdr.	340 timer	1 år og 6 mdr.
2 år	400 timer	1 år og 6 mdr.

Om anvendelsen af tabellen henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 6, om ændring af straffelovens § 63, stk. 1, 2. pkt.

Til nr. 2, 3 og 5

Med lovforslaget foreslås det bl.a. at ændre straffuldbyrdeslovens § 101, jf. lovforslagets § 2, nr. 2-4. De foreslåede ændringer af denne bestemmelse indebærer bl.a., at der indsættes et nyt stykke, og at det eksisterende § 101, stk. 3, dermed bliver § 101, stk. 4.

Ved § 1, nr. 21, i lov nr. 739 af 25. juni 2014 om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., retsplejeloven og lov om Offerfonden (Reorganisering af kriminal-

forsorgen, herunder begrænsning af klageadgangen) foretages en ændring af bl.a. straffuldbyrdeslovens § 101, stk. 3. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for denne ændringslovs ikrafttræden, jf. ændringslovens § 5. Ændringsloven er endnu ikke sat i kraft.

På denne baggrund foreslås det i nærværende lovforslag at tilføje en ændring svarende til § 1, nr. 21, i lov nr. 739 af 25. juni 2014 med den ændring, at ændringen af straffuldbyrdeslovens § 101, stk. 3, i stedet bliver en ændring af straffuldbyrdeslovens § 101, stk. 4. Det foreslås, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af denne ændring, således at ændringen kan sættes i kraft samtidig med lov nr. 739 af 25. juni 2014. Endvidere foreslås det, at § 1, nr. 21, i lov nr. 739 af 25. juni 2014 ophæves.

Der er tale om lovteknisk begrundede korrektioner, som ikke medfører indholdsmæssige ændringer i forhold til den tidligere vedtagne ændringslov nr. 739 af 25. juni 2014.

Til nr. 4

I lyset af at lovforslaget nu forventes vedtaget inden for kort tid, foreslås det at fremrykke krafttrædelsestidspunktet fra den 1. juli 2015 til den 1. maj 2015, således at de foreslåede nye regler om samfundstjeneste m.v. hurtigere kan blive bragt i anvendelse.

Til nr. 6

Det foreslås, at forhøjelsen af de minimale og maksimale timetal for samfundstjeneste, jf. ændringsforslag nr. 1, kun skal gælde for strafbare forhold, der begås efter lovens ikrafttræden. Det indebærer, at den vejledende tabel for forholdet mellem længden af den betingede fængselsstraf og timetallet for samfundstjeneste samt længstetiden for at udføre samfundstjenesten, der er gengivet i bemærkninger til ændringsforslag nr. 1, også kun vil gælde for strafbare forhold, der begås efter lovens ikrafttræden. Der lægges med ændringsforslaget op til, at domstolene fra lovens ikrafttræden ved fastsættelsen af timetallet for samfundstjeneste og af længstetiden for udførelsen af samfundstjenesten i sager om strafbare forhold, der er begået før lovens ikrafttræden, i stedet skal tage udgangspunkt i den vejledende omregningstabel, der er gengivet i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 6, og som afspejler gældende praksis.

Trine Bramsen (S) Julie Skovsby (S) Astrid Krag (S) Mette Reissmann (S) Jeppe Bruus (S) Rasmus Prehn (S)

Jeppe Mikkelsen (RV) Zenia Stampe (RV) Marlene Borst Hansen (RV) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) fmd.

Pernille Vigsø Bagge (SF) Pernille Skipper (EL) Johanne Schmidt-Nielsen (EL) Henning Hyllested (EL)

Doris Jakobsen (SIU) Kim Andersen (V) Preben Bang Henriksen (V) Inger Støjberg (V) Søren Pind (V)

Jan E. Jørgensen (V) Karsten Lauritzen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V) Karsten Nonbo (V) Peter Skaarup (DF)

Dennis Flydtkjær (DF) Pia Adelsteen (DF) Kim Christiansen (DF) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Tom Behnke (KF) nfm.

Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	47	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 50

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsvar og høringsnotat, fra justitsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Udkast til betænkning
5	Ændringsforslag fra justitsministeren
6	Ændringsforslag fra justitsministeren
7	Ændringsforslag fra justitsministeren
8	2. udkast til betænkning
9	Ændringsforslag fra justitsministeren
10	3. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 50

Spm.nr.	Titel
1	Spm., om en afskaffelse af betinget straf uden straffastsættelse som tiltænkt ikke får en afsmittende effekt i skærpene retning ved gentagelseskriminalitet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om statistisk materiale, der danner grundlag for antagelsen om, at lovforslaget ikke vil være udgiftskrævende, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvordan kriminalforsorgen skal afgrænse private virksomheders adgang til gratis arbejdskraft gennem aftjening af samfundstjeneste, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om at yde teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag, der indebærer, at afsoning i fodlænke skal pådømmes ved retten, og om ministerens holdning til et sådant ændringsforslag, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om udviklingen over de seneste 10 år i enhedsprisen for en times samfundstjeneste, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om praksissen for anvendelsen af samfundstjeneste, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om veksling af straf til samfundstjeneste, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om en række eksempler på voldssager, hvor der med lovforslaget påtænkes øget brug af samfundstjeneste, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, at omregningstabellen for antal dage i fængsel til antal timers samfundstjeneste er rimelig, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om, hvordan det sikres, at der ikke forekommer misbrug ved afsoning af samfundstjeneste ved private virksomheder, herunder redegørelse for, om det kontrolleres, om ejeren eller ansatte i den private virksomhed har en relation til dømte, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 11 Spm. om, hvordan det i dag sikres, at der ikke forekommer misbrug af afsoning af samfundstjeneste, herunder hvordan kriminalforsorgen matcher den offentlige institution med den dømte, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvor mange gange danske domstole de seneste 5 år har idømt samfundstjeneste for overtrædelse af straffelovens § 244 om simpel vold, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om at yde teknisk bistand til et ændringsforslag, som sikrer, at der med forslaget ikke sker øget brug af samfundstjeneste for overtrædelser af straffelovens voldsbestemmelser, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om at kommentere artiklen »Myte at unge bliver mere kriminelle i fængsler« bragt i Kristeligt Dagblad den 25. november 2014, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm., om det er god lov kvalitet at basere lovforslaget på grundlag af et baggrundsmateriale med så tvivlsomme konklusioner, som tilfældet er med rapporten fra Justitsministeriets Forskningskontor, jf. artiklerne »Ministerium anklages for at blande æbler og pærer« og »Blå blok dumper Justitsministeriet i en ny sag« fra Jyllands Posten den 1. december 2014, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag, der udelukker muligheden for, at samfundstjeneste kan udføres hos private virksomheder, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm., om der med lovforslaget er lagt op til en udvidet anvendelse af samfundstjeneste i sager om vold og trusler mod personer i offentlig tjeneste eller hverv (straffelovens § 119), til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om i forlængelse af svar på spørgsmål nr. 4 at oplyse, hvornår den nævnte undersøgelse om mulighederne for, at afsoning i fodlænke skal pådømmes ved retten, vil blive igangsat, og hvornår den skal være færdig, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om at fremsende konkrete eksempler på sagstyper, der vil være omfattet af den foreslåede, snævre udvidelse af adgangen til at benytte samfundstjeneste i sager om simpel vold, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om, at domstolene fremover vil skulle være særdeles tilbageholdende i forhold til at benytte samfundstjeneste i voldssager relateret til organiseret kriminalitet, i voldssager, hvor der er opstået fysiske eller psykiske skader, der ikke er helt ubetydelige, og i voldssager, der er udøvet mod et værgeløst offer eller eksempelvis en tilfældigt forbigående, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om at yde teknisk bistand til et ændringsforslag, hvorefter minimumstimetallet for samfundstjeneste øges til 40 timer og maksimumstimetallet øges til 400 timer samt redegørelse for ministerens holdning hertil, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om fodlænke pådømt ved domstolene, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 23 Spm. om, hvordan de enkelte trin i den såkaldte omregningstabel er reguleret i ændringsforslaget, og hvorfor de enkelte trin ikke er opreguleret med 1/3 timer, som er tilfældet med det minimale og det maksimale timetal for samfundstjeneste, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om, på hvilke fakta ministeren baserer sin udtalelse: »Vi ved, at unge førstegangskriminelle lærer af superforbryderne i fængslerne, og det er det mønster, jeg ønsker at gøre op med«, til justitsministeren, og ministerens svar herpå